

Sappi Lanaken NV

sappi

Milieuverklaring 2017

Sappi Lanaken NV

over de milieuprestaties van 2017
(1 jan. t.e.m. 31 dec.),
in het kader van EMAS III registratie

Verklaring Milieuverificateur

Deze Milieuverklaring van Sappi Lanaken NV over de milieueffecten van 2017, omvat de prestaties en ontwikkeling van beide Sappi Lanaken nv en Sappi Lanaken Press Paper, evenals voorgaande jaren (NACE-code 171). De verklaring werd onderworpen aan een verificatieonderzoek door DNV GL Business Assurance B.V.

Verklaring Milieuverificateur

Op basis van de documenten, de gegevens en de informatie, die gedurende het verificatieproces voortkwamen uit het onderzoek naar de interne procedures van Sappi Lanaken NV, verklaart de heer J.C.Stans namens DNV GL Business Assurance B.V. dat het milieumanagementsysteem, inclusief het milieubeleid, -programma en milieuverklaring voldoet aan de vereisten van de EMAS-verordening (EU nr. 1221/2009 van 25 november 2009)

Naam: John Stans
Datum: 24 september 2018
Plaats: Barendrecht

Volgende uitgave milieuverklaring

Sappi Lanaken NV streeft ernaar om haar milieuverklaring over 2018 uit te geven vóór juli 2019.

Deze milieuverklaring wordt ter beschikking gesteld via internet (www.sappi.com) en sappinet. Gedrukte exemplaren zijn op aanvraag via de portier verkrijgbaar.

Inhoudstafel

- 5** Voorwoord
- 7** Samenvatting
- 8** Onze organisatie
- 12** En waar staan we voor...?
- 14** Milieudoelstellingen - Lanaken Mill
- 17** SHEQ Managementsysteem
- 18** Milieu-incidenten 2017
- 19** Milieueffecten - Grafieken en toelichtingen

Bijlagen

- 28** Begrippen- en afkortingenlijst
- 29** Stroomschema's / Bedrijfsprocessen

Colofon

Montaigneweg 2
B – 3620 Lanaken
Tel +32 (0)89 719719
Lanaken.Mill@sappi.com
www.sappi.com

Verantwoordelijke uitgever:
Eric Raedts, bedrijfsdirecteur

Samenstellers:
Carine Steegen, SHE Manager & SHEQ Systems Manager
Irmgard Pinxt, Communications Manager Sappi Lanaken

In het kader van het gelijke kansenbeleid willen wij erop wijzen dat elke verwijzing in dit rapport naar 'de werknemer / hij ' ook moet geïnterpreteerd worden als 'de werkneemster / zij'.

Voorwoord

De zorg voor een veilige en duurzame onderneming wordt uitgedrukt in de beleidsverklaring van Sappi Lanaken waarbij Mens – Milieu – Meerwaarde centraal staan. De milieudoelstellingen maken integraal deel uit van de bedrijfsdoelstellingen. In het kader van milieu mogen we stellen dat Sappi inspanningen verricht op haar belangrijkste milieu-aspecten. Dit geheel maakt deel uit van het ISO-14001 certificaat.

Op het gebied van water wordt continu gezocht naar waterbesparende maatregelen, met als bijkomende doelstelling dat de lozingsseisen niet uit het oog mogen verloren worden. Bijkomend vragen de gewijzigde voorwaarden uit de nieuwe BREF (Best REFerence) voor papier en pulp extra aandacht voor implementatie in 2018. Vanaf 1 oktober 2018 zijn de nieuwe BAT-BREF voorwaarden van kracht, hetgeen betekent dat er ook rekening gehouden moet worden met jaargemiddelden voor vracht-eisen. In overleg met de afdeling milieuvergunningen werd hiervoor een toetsing uitgevoerd in relatie tot de huidige milieuvergunningvoorwaarden. Hieruit blijkt dat de huidige voorwaarden voldoen, maar wel een extra inspanning geleverd dient te worden ten aanzien van zwevende stoffen. Dit blijft een belangrijk aspect daar de productie van pulp voor een hogere belasting van de waterzuivering zorgt dan een pure papierproductie. Vandaar dat in het strategische investeringsproject HORSE, de investering voor de waterzuivering prioriteit krijgt. Het project HORSE bestaat uit drie grote deelprojecten:

- De ombouw van papiermachine 8 om andere papiersoorten te kunnen produceren
- De bouw van een nieuwe vellensnij-afdeling, om de nieuwe producten van de PM8 te kunnen verwerken, inclusief een volledig geautomatiseerd rollenmagazijn.

- De ombouw van de waterzuivering om de zwaardere belasting ten gevolge van de nieuwe producten van PM8 te kunnen opvangen. De uitgangspunten houden rekening met de nieuwe lozingsnormen uit de BREF.

In dit kader past ook het milieu-aspect m.b.t. efficiënt grondstoffenverbruik. Hoe lager de stofverliezen zijn, hoe lager de belasting van de waterzuivering. Bovendien is het een voortdurende opdracht naar alternatieve grondstoffen te zoeken die zo weinig mogelijk belastend zijn voor de waterzuivering.

Energieverbruik is niet alleen een belangrijk milieu-aspect, maar ook een belangrijke kost bij zowel de pulp- als de papierproductie.

Er zijn reeds een aantal projecten succesvol uitgevoerd om het energieverbruik te verminderen, en ook voor het volgende jaar staan er weer een aantal gepland. In 2014 heeft Sappi Lanaken ook het ISO-50001-certificaat (m.b.t. energie) behaald. De start van het EBO (Energie BeleidsOvereenkomst) in 2015 met uitvoering van een energieplan (EP), draagt hier zeker toe bij.

Al deze inspanningen tonen aan dat Sappi Lanaken nv op een continu verbeterende wijze bezig is, en we willen u dit EMAS jaarverslag aanbieden ten teken van onze aandacht voor Mens, Milieu en Maatschappij.

Lanaken, juni 2018

Namens directie en management

Eric Raedts

Bedrijfsdirecteur Sappi Limburg

Samenvatting

Organisatie

Sappi Lanaken nv (Sappi) is onderdeel van het Zuid-Afrikaanse Sappi-concern en produceert jaarlijks met circa 442 (december 2017) medewerkers circa 490.000 ton houthoudend en bijna-houtvrij papier in rollen en vellen en circa 190.000 ton pulp.

Bedrijfsproces

Grond- en hulpstoffen worden per schip of per vrachtwagen aangevoerd. De grond- en hulpstoffen worden intern opgeslagen op diverse locaties conform wet- en regelgeving. De pulp-productie begint met de opslag van boomstammen, waarna ze ontdaan worden van hun schors. Daarna worden ze gekapt tot chips en vermengd met aangekochte chips. Deze chips worden verder gemalen tot fijne houtvezels, gewassen en gebleekt. Het papierproductieproces bestaat uit de stofvoorbereiding, de productie op de papiermachine en de nabewerking van de papierrollen.

Tevens zijn er niet-procesgebonden activiteiten zoals de WKK, technische dienst, afvalwaterzuivering, intern transport en de brandwachten. Afvoer gereed product vindt plaats per vrachtwagen.

Milieumanagementsysteem en vergunningen

Bij Sappi Lanaken nv is een gecertificeerd milieumanagementsysteem (ISO 14001 : 2004) in werking. In het milieuzorgsysteem is geborgd dat wordt voldaan aan eisen in vergunningen en overige wet- en regelgeving middels de operationele beheersing van de (significante) milieu-aspecten. Jaarlijks worden milieudoelstellingen en streefdoelen opgesteld die afgeleid zijn en rekening houden met de effecten voortkomend uit onze activiteiten en aspecten.

Hierbij zijn meerjaren- en jaarplannen instrumenten voor het behalen van de streefdoelen en doelstellingen. Hiervan wordt jaarlijks verslag gedaan in de gevalideerde milieuverklaring (EMAS). Er worden metingen, registraties, milieu-inspecties en audits uitgevoerd. Deze audits dienen voor o.a. beoordeling en naleving van wet- en regelgeving, maar ook ter controle van interne procedures en werkinstructies. Afwijkingen, tekortkomingen en klachten worden bijgestuurd door corrigerende en/of preventieve maatregelen. De effectieve werking van het milieuzorgsysteem wordt beoordeeld door het uitvoeren van een management review.

Realisatie streefdoelen en doelstellingen

De vooropgestelde milieudoelstellingen voor 2017 waren:

- Vermindering van emissies: voorbereiden ebo 2

In kader van EBO (energiebeleids-overeenkomst) werd een energieplan 1 opgesteld voor de periode 2015-2017.

Dit energieplan werd goedgekeurd door het Verificatiebureau Benchmarking, en is geldig tot 31 december 2018. Het energieplan 2 loopt dan van 2019 tot 2022 (bedoeling is om telkens met termijnen van 4 jaar te werken). Het voorziet 18 zekere maatregelen met een geraamde jaarlijkse besparing van 364 TJ, en 8 studiemaatregelen. Over 2015, 2016 en 2017 werd een monitoringverslag opgestuurd.

- BREF pulp en papier: zekerstellen dat eisen m.b.t. BREF geborgd zijn in de capex van HORSE

In kader van de nieuwe BREF doelstellingen werd in overleg met de overheid (Milieuvergunningen en Milieu-inspectie) een onderzoek opgestart met als doel een eventuele gap vast te leggen.

De geïdentificeerde mogelijke gaps werden meegenomen in de studie "upgrade waterzuivering in kader van project Horse".

Lab- en pilotproeven zijn uitgevoerd om maximale belasting en rendement vast te stellen en garantie van lage VFA.

Door de extra capaciteit van de anaërobie en aerobie, wordt de specifieke belasting in de laatste biologische zuiveringsstap verbeterd, waardoor ook de BOD verwijdering geoptimaliseerd wordt.

Leeswijzer

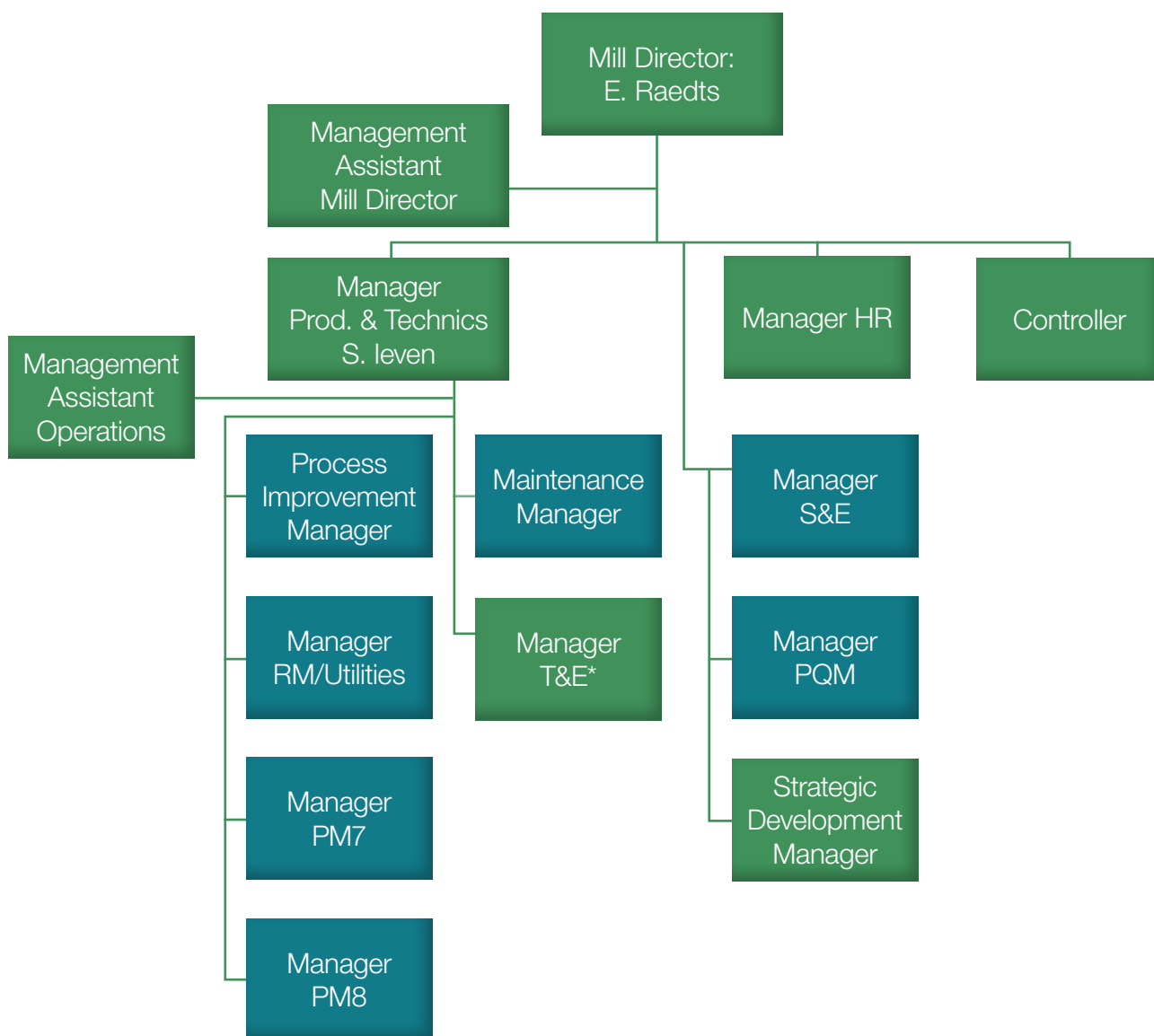
Deze milieuverklaring bestaat voornamelijk uit 2 grote delen: een eerste deel waarin beschreven wordt wie Sappi is en waar het voor staat. In een tweede deel worden de significante milieueffecten toegelicht aan de hand van grafieken.

Onze organisatie

Sappi Limburg werd terug geplitst in Sappi Lanaken en Sappi Maastricht op 1 oktober 2014. Dit om beide bedrijven de mogelijkheid te geven zich te focussen op de strategische ontwikkelingen die voor beide bedrijven verschillen. Hierbij werkt men met een klein managementteam per vestiging – ieder geleid door een bedrijfsdirecteur - dat ondersteund wordt door een uitgebreid operationeel managementteam per locatie.

Aan de organisatie en werking van de centrale en decentrale groepsdiensten, zoals: Research & Development, Supply Chain, IT, Accountancy, Logistics OPC, HR Shared Service Center... ondergebracht in Sappi Netherlands Services BV, werd hierbij niets veranderd.

Het bedrijfsorganigram van Sappi Lanaken ziet er als volgt uit:

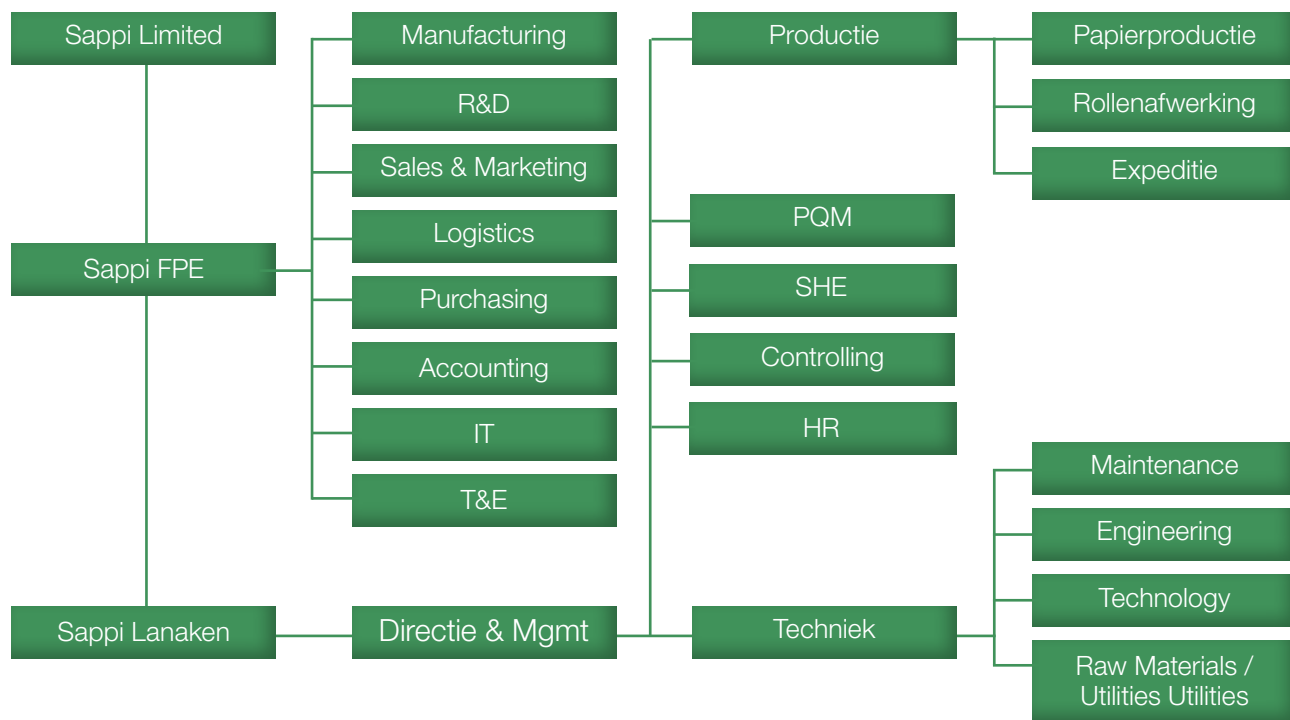
= Directie

Dit schema geeft gezagsverhoudingen aan in de organisatie en niet relatief niveau of status
Oktober 2016

= OMT

* = HC Sappi Maastricht

Bedrijfsstructuur Sappi Lanaken

Kerncijfers

Bedrijfsfiche	Lanaken Mill
Bedrijfsoppervlakten	35 ha
Aantal medewerkers (FTE)	442
Capaciteit papiermachines	490.000 ton
Capaciteit pulpfabriek	190.000 ton
Productie uitrusting	
Papiermachines	2
Coatingmachines	1
Kalanders	2 + 2
Rollensnijmachines	4 + 3
Vellensnijmachines	0
Schoonsnijmachines	0
Riemeninpaklijnen	0
Palletinpaklijnen	0
Rolleninpaklijnen	1

Productie-faciliteiten	Lanaken		
	PM7	PM8	CTMP
Opstartjaar	1968	1986	1987
Offcoater	1992	-	1989 3 ^{de} lijn
Laatste ombouw	2006	2001	2003 4 ^{de} lijn
Producten	houshoudend en bijna-houtvrij papier in rollen	houshoudend en bijna-houtvrij papier in rollen	chemisch, thermisch, mechanische pulp (fijnspar en populier)
Gramgewicht gr/m ²	65 – 115	60 – 80	
Papierbreedte	4,800 mm	7,400 mm	
Machine-snelheid	1150 m/min	1370 m/min	7 refiners 1500 t/min
Capaciteiten	195,000 ton/j	298,000 ton/j	170,000 ton/j (luchtdroog)

Luchtfoto Sappi Lanaken

LEGENDA

- A Albertkanaal
- B Hoofdingang bezoekers
- 1 Elektriciteitsvoorziening
- 2 Waterzuivering
- 3 Warmtekrachtkoppeling
- 4 Houtplaats
- 5 Ontbaster en chip-installatie
- 6 Chipsopslag
- 7 CTMP
- 8 Cellulose-opslag
- 9 Maintenance en Magazijn
- 10 Coatingkeuken
- 11 Papiermachine 7
- 12 Papiermachine 8
- 13 Laboratoria PQM
- 14 Off coater
- 15 Expeditie
- 16 Kantoren
- 17 Benelux Sales office

Het Duurzaamheidcharter

Uit het Sappi Ltd Duurzaamheidcharter werd het Europese Management Statement afgeleid.

12 Milieujaarverklaring 2017 Sappi Lanaken NV

Gebaseerd op het Duurzaamheidscharter en het Europese Management Statement heeft Sappi Lanaken NV een beleid voor duurzaam ondernemen geformuleerd.

SAPPI LANAKEN MENS MILIEU MEERWAARDE

ONS BELEID VOOR EEN VEILIGE EN DUURZAME ONDERNEMING

SAMEN ZIJN WIJ VERANTWOORDELIJK VOOR:

- **De continuïteit van Sappi Lanaken.** Dit realiseren wij vanuit een duidelijke visie en strategie. Onze kernpunten hierin zijn: betrokken en competente medewerkers, een goede relatie met onze klanten, productontwikkeling, continu verbeteren, kostenverlaging en duurzaam en veilig werken. Hierdoor werken wij continu aan het verdienen van ons bestaansrecht.
- Door onze focus op **continu verbeteren** via ons SPE programma, verhogen wij de kwaliteit van ons product en proces en **verlagen wij onze kosten**. Wij organiseren de afdelingen zodat continu verbeteren een deeltaak wordt van iedereen in de organisatie (PDCA mindset). De resultaten van onze verbeteracties worden helder en duidelijk gecommuniceerd.
- Het **voorkomen van procesverliezen en schade**. Wij maken doelmatig gebruik van onze grond- en hulpstoffen alsmede onze energie en wij gaan zuinig om met onze bedrijfsmiddelen.
- Een **lange termijn klant-leverancier relatie**. Een goede relatie met onze klanten is belangrijk en wij realiseren dit door het versterken van de samenwerking. Wij zorgen voor kwaliteitsproducten, productontwikkeling en een betrouwbare service. Met elkaar zijn wij verantwoordelijk voor het handhaven van onze kwaliteitsnormen.

- **Enthousiaste en betrokken werknemers.** Medewerkers die met hart voor de organisatie, kritisch en opbouwend meedenken en werken aan onze toekomst.
- Onze **Veiligheid en gezondheid**. In alles wat wij doen staat onze eigen **veiligheid en gezondheid** voorop. Wij streven ernaar de geldende wetten na te leven en houden ons strikt aan onze veiligheidsregels. Uiteraard spreken wij elkaar aan op onveilig gedrag en waken wij ook over de veiligheid van onze externe medewerkers.
- Onze medewerkers en Sappi investeren in het continu **ontwikkelen van hun kennis en vaardigheden** zodat deze aansluiten bij de eisen van het bedrijf en de maatschappij. Wij streven daarbij naar een Win-Win situatie: de ontwikkeling is voor zowel de medewerker als Sappi van toegevoegde waarde.

- **De bescherming van ons milieu.** Wij voorkomen dat er vervuiling optreedt van bodem, oppervlaktewater, lucht en geluid. Ook hierbij staat het continu verbeteren hoog in ons vaandel en streven wij naar een steeds lager energieverbruik per ton papier. Waar mogelijk wordt preventie aan de bron toegepast. De nationale wetgeving en de internationale standaards zijn daarbij maatgevend. Wij communiceren onze prestaties op het gebied van milieu gerelateerde aspecten aan alle belanghebbende partijen.
- Onze externe medewerkers houden zich ook aan de regels en procedures van Sappi. Het is onze verantwoordelijkheid om hierop toe te zien.

Namens het Management Sappi Lanaken

 Eric Raedts
  Stefan Ieven
  Nico van Holsteijn
  Henk van der Pal
  Paul Lauwers
  Rudi Vandormael
  Gunther Engelen

 Peter Keulen
  Giel Haeldermans
  Chris Geers
  Ronald Wijnants
  Carine Steegen
  Paul Merken
  Paul Lemmens

Op basis van de Sappi strategieën en het Duurzaamheidsbeleid formuleert Sappi Lanaken haar jaardoelstellingen en actieplannen.

Milieudoelstellingen - Lanaken Mill

De 3 belangrijkste milieu-aspecten voor 2017 - op basis van de milieu-analyse - binnen Sappi Lanaken Mill blijven:

- **Energieverbruik** – zowel bij de pulpaanmaak (ontbaster/chipper en refining) als in het papierproductieproces (stofvoorbereiding en papiermachines)
- **Waterverbruik** (inname van vers water)
- **Gebruik van grondstoffen** (hout en cellulose).

Omwille van transparantie en overzichtelijkheid werden hier enkel de belangrijkste 3 aspecten toegelicht, overige aspecten kunnen op verzoek worden toegelicht.

Energieverbruik

Het energieverbruik op zich is wel een milieu-aspect maar vormt op zich geen milieu-effect. De milieu-effecten worden veroorzaakt door de energie-aanmaak (zure regen en klimaatverandering, verbruik grondstoffen), maar zorgt lang niet altijd voor een hoge lokale milieu-belasting. Bepalend voor de milieu-belasting zijn de soort brandstof, en het rendement en de emissies van het verbrandingsproces.

Sinds eind jaren negentig wordt binnen Sappi Lanaken enkel nog gebruik gemaakt van aardgas (en biogas) als brandstof, waardoor de luchtemissies t.o.v. het gebruik van stookolie vermindert zijn. Het biogas wordt verbrand in een biogasmotor waardoor de emissies omgezet worden in groene energie. Hierbij worden de meetprogramma's voor de emissies van de stoomketels maandelijks uitgevoerd en opgevolgd om tijdig te kunnen bijsturen.

Waterverbruik

Onze waterhuishouding blijft een continu aandachtspunt, zowel naar verbruik als naar emissies toe. Dit om mee de watervoorraad te helpen beheersen en de vervuiling van de waterlopen te beperken.

Ten behoeve van het papierproductieproces wordt water uit het Albertkanaal onttrokken, maar deze hoeveelheid wordt minstens ook terug geloosd.

Onze eigen afvalwaterzuivering zorgt voor de verwijdering van vervuilende stoffen.

Gebruik van grondstoffen

Het gebruik van grondstoffen (hout en cellulose) kan een bijdrage leveren aan het broeikas-effect. Hout is echter ook één van de weinige hernieuwbare grondstoffen.

We kopen resthout van zagerijen en papierhout uit duurzaam bosbeheer voor onze pulpproductie aan. Papierhout is een specifieke houtkwaliteit van zeer dunne boomstammen die niet meer gezaagd kunnen worden. Dit resthout en papierhout wordt aangekocht uit duurzaam beheerde bronnen, bovendien financieren we het beheer van onze bossen mee. Onze klanten kunnen hun bijdrage leveren aan duurzaam beheerde bossen, want wij maken enkel gebruik van hout afkomstig van gecertificeerd duurzaam bosbeheer en gecontroleerde bronnen.

Doelstellingen 2017

- Vermindering van emissies: voorbereiden ebo 2

In kader van EBO (energiebeleidsvereenkomst) werd een energieplan 1 opgesteld voor de periode 2015-2017.

Dit energieplan werd goedgekeurd door het Verificatiebureau Benchmarking, en is geldig tot 31 december 2018. Het energieplan 2 loopt dan van 2019 tot 2022 (bedoeling is om telkens met termijnen van 4 jaar te werken).

Het voorziet 18 zekere maatregelen met een geraamde jaarlijkse besparing van 364 TJ, en 8 studiemaatregelen.

Over 2015, 2016 en 2017 werd een monitoringverslag opgestuurd.

- BREF pulp en papier: zekerstellen dat eisen m.b.t. BREF geborgd zijn in de capex van HORSE

In kader van de nieuwe BREF doelstellingen werd in overleg met de overheid (Milieuvergunningen en Milieu-inspectie) een onderzoek opgestart met als doel een eventuele gap vast te leggen.

De geïdentificeerde mogelijke gaps werden meegenomen in de studie "upgrade waterzuivering in kader van project Horse".

Lab- en pilotproeven zijn uitgevoerd om maximale belasting en rendement vast te stellen en garantie van lage VFA.

Door de extra capaciteit van de anaerobie en aerobie, wordt de specifieke belasting in de laatste biologie verbeterd, waardoor ook de BOD verwijdering geoptimaliseerd wordt.

Doelstellingen 2018

- Vermindering van emissies: voorbereiden ebo 2

In 2018 dient een plan van aanpak gemaakt te worden m.b.t. de aanpak van energieplan 2.

De draft versie werd reeds verstuurd. Deze zal samen met het monitoringsverslag over 2017 geauditeerd worden door VBBV. Daarna kan het definitief plan van aanpak opgestuurd worden.

Energieplan 2 moet ten laatste in september 2019 ingediend worden.

- BREF pulp en papier: opstart ombouw waterzuiveringsinstallatie en voldoen aan de nieuwe lozingsseisen

Uitbreiding van de capaciteit van anaerobie en aerobie zuivering is voorzien, gecombineerd met een chemische behandeling van het water om niet biologisch afbreekbare COD te verwijderen.

Door de extra capaciteit van de anaerobie en aerobie wordt de specifieke belasting in de laatste biologische waterzuiveringsstap verbeterd, waardoor ook de BOD verwijdering geoptimaliseerd wordt. Er wordt een filter geplaatst om de stof en pinchips te verwijderen.

Er worden nutriënten gedoseerd voor een optimale werking van de waterzuivering. Om te zorgen voor een optimale restwaarde van stikstof en fosfor wordt geïnvesteerd in online analyse apparatuur.

Ons doel is om 'continue verbetering' na te streven. Hiertoe worden jaarlijks de nodige organisatorische en financiële middelen voorzien die ons toelaten om dit bredere doel van continue verbetering en specifieke jaardoelstellingen te bereiken.

Toetsing aan BAT-BREF

Onderstaande tabel is de meest actuele BAT/BREF voor de activiteit het dichtst aanleunend bij onze productie-activiteiten. (Geïntegreerde mechanische pulp en papierfabrieken: zoals newsprint, LWC en SC papierfabrieken.)

Parameter	Eenheid	Emissieniveau bij gebruik BAT/BREF	Lanaken 2016	Lanaken 2017
BOD	kg/ton	0,2 – 0,5	0,47	0,42
COD	kg/ton	2,0 – 5,0	4,01	3,62
Zwevende bestanddelen	kg/ton	0,2 – 0,5	1,30	0,77
P (fosfor)	kg/ton	0,004 – 0,01	0,01	0,02
N (stikstof)	kg/ton	0,04 – 0,1	0,06	0,07
Debiet effluent	m ³ /ton	12-20	21,73	19,42
Primaire energie-input	GJ/ton	17,60	9,9	10

Voor de lozingsparameters van het effluent zien we een daling voor COD, BOD en zwevende stoffen, en tegelijkertijd ook een daling van de specifieke hoeveelheid geloosde water. Dit ondanks het feit dat onze vergunningseis een concentratie-eis is en geen vracht-eis, en het zeer moeilijk is om meer water te besparen, daar bij vermindering van het debiet, de concentratie hoger zal worden en we meer overschrijdingen van onze normen veroorzaken.

Om meer stabiliteit in de waterzuivering te creëren, werd de dosering van nutriënten verhoogd, met een verhoging van stikstof en fosfor tot gevolg.

Voor de berekening werd uitgegaan van de maandelijkse metingen door een erkend labo.

Door het kleiner aantal dagen economische stilstand, is de specifieke hoeveelheid geloosd water per ton geproduceerd papier gedaald.

SHEQ

Managementsysteem

Geïntegreerd SHEQ managementsysteem binnen Sappi Lanaken NV

Binnen Sappi Lanaken Mill wordt bewust gekozen voor een volledig geïntegreerd managementsysteem, gericht op duurzaam ondernemen, dat voldoet aan de eisen van zowel ISO-9001, ISO-14001, ISO-50001 als OHSAS-18001. Hiermee wil Lanaken Mill benadrukken dat om een goed functionerend bedrijf te managen, evenveel aandacht vereist is voor alle elementen: kwaliteit, milieu en energie, veiligheid en gezondheid.

Om te voldoen aan de voorwaarden voor het milieuzorgsysteem, werd als basis het milieuaspectenregister (en verder uitgebreid naar veiligheid en gezondheid als de 'risico-analyse t.a.v. SHEQ-elementen') opgezet. Hierbij worden alle processen – zowel in normale als abnormale omstandigheden – in kaart gebracht met hun mogelijke milieu-aspecten (en veiligheids- en gezondheidsrisico's). Voor al deze aspecten worden – volgens procedure – een aantal criteria gehanteerd om na te gaan in hoeverre dit proces een effect heeft op het milieu (en op veiligheid en gezondheid): algemene criteria (wet- en regelgeving, corporate richtlijnen, publieke belangstelling, frequentie, radio-actieve bronnen, geurhinder), de invloed op de verschillende milieucompartimenten (water, lucht, afval, geluid, bodem) en het gebruik van grond- en hulpstoffen. Ook de reeds voorgekomen incidenten vormen een criterium.

Afhankelijk van de hieruit bekomen eindscore, worden binnen de betreffende afdeling maatregelen gedefinieerd om deze effecten te minimaliseren, of worden er beheersmaatregelen vastgelegd (instructies, streefdoelen en/of doelstellingen,...). Inkoopactiviteiten gebeuren centraal, maar vanuit Sappi Lanaken worden in de mate van het mogelijke instructies voor bestellingen toegevoegd.

Dit alles wordt geborgd in een aantal documenten: management procedures voor afspraken die afdelingsoverschrijdend zijn en werkvoorschriften voor de afdelingsgebonden afspraken. De nodige keuringen en controles worden via dezelfde documenten vastgelegd.

Binnen het zorgsysteem zijn ook afspraken vastgelegd m.b.t. het controleren van het blijven voldoen aan de nodige afspraken, alsook aan de wetgeving. Via specifieke sites op het internet worden wetswijzigingen opgevolgd en doorvertaald binnen de organisatie. D.m.v. interne audits wordt nagegaan in hoeverre de verschillende afdelingen voldoen aan de geldende wetgeving en

procedures. Deze interne audits worden periodiek uitgevoerd volgens een (door de directie) goedgekeurd auditplan door gekwalificeerde auditors.

De resultaten van keuringen, controles, audits, opvolgen van wetgeving e.d. worden als basis gebruikt voor allerlei rapportages, waaronder ook de management review. Hierdoor kunnen conclusies getrokken worden en waar nodig bijgestuurd worden om zo een continu verbeterproces te garanderen.

Milieu-inspectie brengt regelmatig controlebezoeken aan Sappi Lanaken Mill, waarbij in 2015 bezoeken werden gebracht omwille van monsternames van het effluent en het afvalwaterzuiveringsslib. Bovendien werden een opvolgbezoek gebracht rond afvalstromen.

Externe audits

In 2017 maakte Sappi Lanaken nv geen deel uit van de steekproef voor wat betreft de externe audit van DNV voor het multi-site certificaat van Sappi Fine Paper Europe.

Interne audits

In 2017 werden binnen Sappi Lanaken in alle afdelingen interne audits uitgevoerd. Voor de desbetreffende opmerkingen werden maatregelen ter verbetering gedefinieerd.

Betrokkenheid belanghebbenden

Binnen Sappi Lanaken worden vergaderingen, meetings en werkgroepen georganiseerd om de betrokkenheid van de medewerkers te vergroten. De medewerkers worden ook aangemoedigd om verbeterideeën in te brengen via Continual Improvement lijsten.

Sappi Lanaken organiseerde ook meer dan 10 bedrijfsbezoeken om zowel de scholen uit de omgeving, als onze leveranciers en klanten, maar ook belanghebbenden als ondernemers uit de omgeving kennis te laten maken met het bedrijf.

In 2017 werd het 50-jarig bestaan van Sappi Lanaken gevierd, met een hele week activiteiten voor en met onze stakeholders: gepensioneerden, ondernemersclubs, leveranciers en omwonenden. Tijdens deze week mochten we meer dan 3500 bezoekers begroeten.

Milieu-incidenten 2017

In 2017 werden 223 meldingen geregistreerd, tegen 258 in 2016. Deze betreffen voornamelijk intern waargenomen incidenten. Het grootste deel van de meldingen situeert zich in de overschrijdingen van de lozingseisen die intern gemeten worden (externe lozingen, bv. COD, BOD, ...).

De interne lozingen aan de machines zorgen voor een zwaardere belasting van de waterzuivering (met de overschrijdingen van de lozingseisen tot gevolg).

In het kader van het project HORSE is een uitbreiding van de afvalwaterzuivering voorzien om deze zwaardere belasting te kunnen verwerken in de toekomst.

In het kader van de meldingsplicht werden in 2017 4 meldingen naar de overheid gestuurd. Deze betroffen overschrijdingen voor zowel zwevende stoffen als voor COD.

De gemelde olie lekkages betroffen lekkages aan installaties. De olie kwam via de calamiteitenbak in de waterzuivering terecht. Intern werd 1 melding gemaakt van emissie biogas t.g.v. te hoge gasdruk.

Trillingen aan de leidingen in de biologie veroorzaakten intern een irriterend geluid.

De monsternamekast t.b.v. de wettelijke 24-uurs monsternamen is in storing gevallen.

Afdeling	Diverse	Interne lozing	Geluid	Afval	Lucht	Olielek	Externe lozing	Geur	Bodem	Totaal
Extern										
Human Resources										0
PM7		10								10
PM8		26				4				30
RM	1	3	1		1		177			183
Techniek										0
Alg. leiding										0
V&M										0
Totaal	1	39	1	0	1	4	177	0	0	223

In 2017 hebben we een PV ontvangen van milieu-inspectie in verband met het niet conform zijn van de meetopeningen voor de luchtemissiemetingen. Een actieplan hieromtrent werd opgesteld en geaccordeerd.

Wetgeving

De belangrijkste van toepassing zijnde wetgeving is Vlare I, Vlare II en Vlare III waarin de hinderlijke inrichtingen beschreven staan met de daarvoor geldende voorwaarden voor exploitatie. Daarbij horen dan Vlarebo (m.b.t. bodem) en Vlarema (afvalstoffen/materialen).

De huidige milieuvergunning is geldig tot 2026 - inclusief volgende aanvullingen:

- De aanvraag voor de wijziging van de WKK werd goedgekeurd, maar niet uitgevoerd
- Vermelding van de bijzondere voorwaarde voor wat betreft de lozingseis voor Cadmium, op basis van een bijkomende studie uitgevoerd door Vito
- Vergunning voor het lozen van koelwater.

Milieu-effecten Lanaken Mill - Grafieken en toelichting

In navolgende gerapporteerde cijfers is een aansluiting gezocht met de significante aspecten cq. Wettelijke rapportages. De hier niet-genoemde kernindicatoren worden wel gemeten, maar hebben een zeer geringe waarde en zijn derhalve niet opgenomen in de vorm van grafieken in deze verklaring.

In onze continue zoektocht naar verbetermogelijkheden m.b.t. milieu-invloeden, werden in 2017 volgende acties genomen via CI-methodiek en investeringen:

- Realisaties om stofverliezen te verminderen
- Energievermindering door aanpassingen vocht en verbetering op CTMP en filmpress PM7
- Door het verminderen van het breukpercentage
- Verbeteren recyclage van papier door alternatieve verwerker
- Verbeteringen op het gebied van bespanningen en schaven

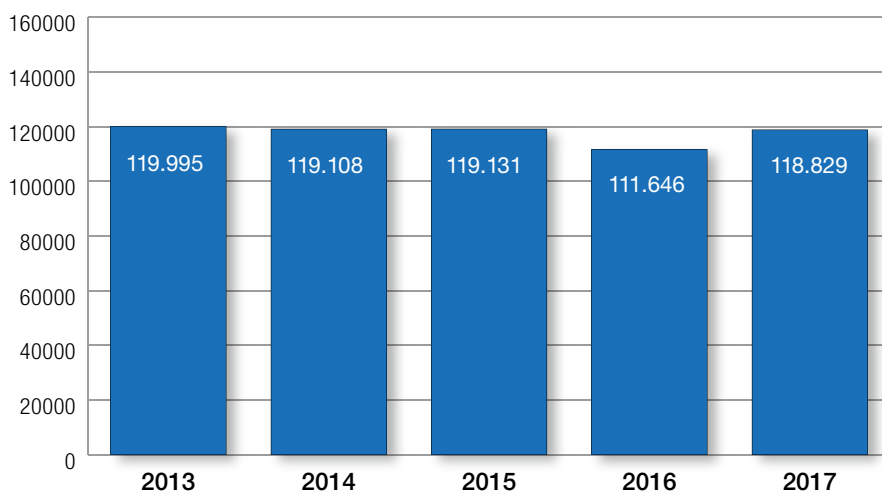
B. Directe milieu-aspecten (direct te beïnvloeden / beheersen)

B) INPUT IN HET PROCES

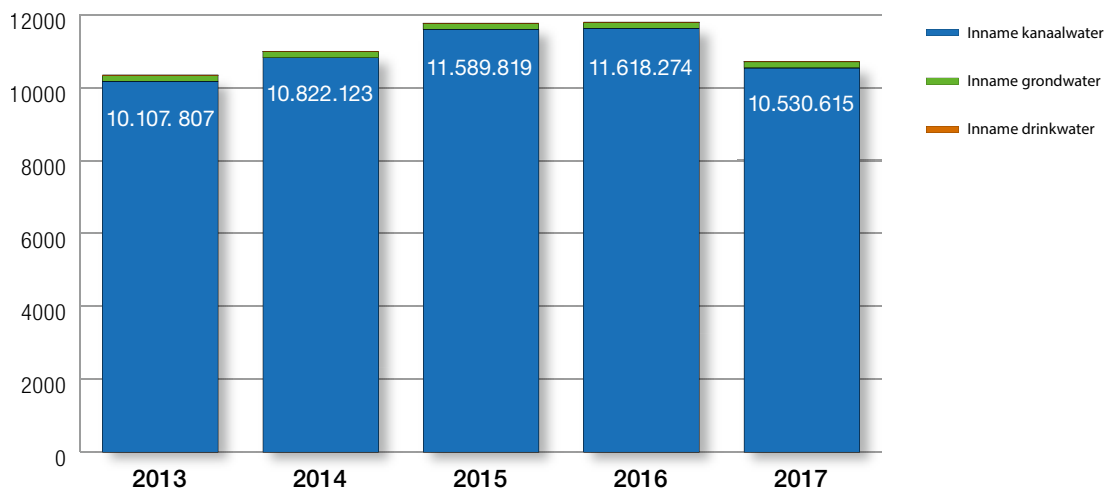
In 2017 hebben we 33 dagen economische stilstand gehad, hetgeen een hogere bezetting van de machines betekent in vergelijking met vorig jaar (46 dagen in 2016).

In 2015 waren 20 dagen economische stilstand, in 2014 waren dit er 82 en in 2013 waren dit er 63.

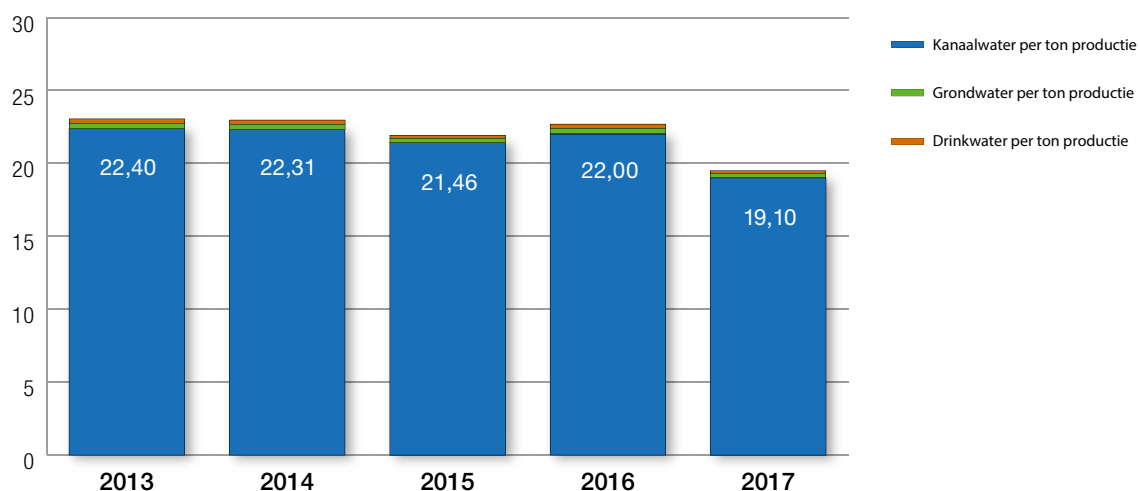
Pulpproductie - hoeveelheid in ton

Waterinname - inname in m³

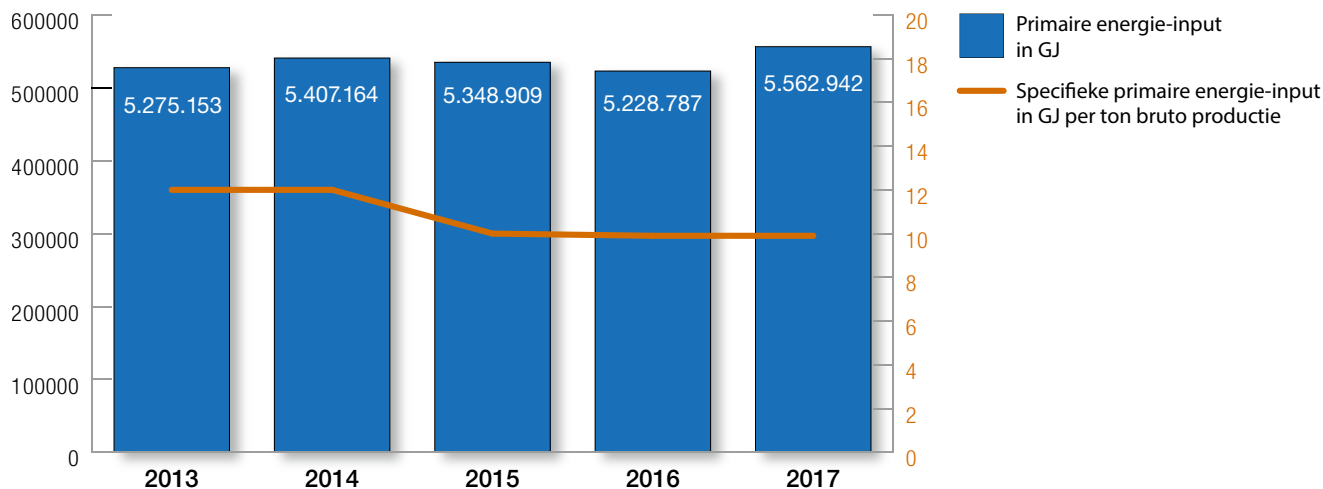

Waterinname per ton bruto productie - Hoeveelheid in m³ per ton bruto productie

Bij nazicht van het totale opgepompte debiet grondwater bleek dit meer te zijn dan de vergunde hoeveelheid. Dit werd veroorzaakt door een foutieve locatie van de debietmeter. Deze werd intussen herplaatst en opnieuw verzegeld.

Primaire energie-input

In het kader van het Benchmarking Convenant, afgesloten tussen Sappi Lanaken nv en de Vlaamse Overheid, werden we vergeleken met de Wereldtop (WT). Dit op gebied van specifiek primair energieverbruik. Dit primair energieverbruik werd berekend met standaard omzetrendementen: 40 % voor elektriciteit en 90 % voor stoom. WKK's vormden hierin een speciaal geval. Het Convenant voorzag in een WKK-bonus, berekend als het verschil tussen het echte primaire energieverbruik en de berekende waarde op basis van de standaard rendementen.

Van deze primaire energie is 1,4 % hernieuwbare energie, voortkomend uit het geproduceerde biogas.

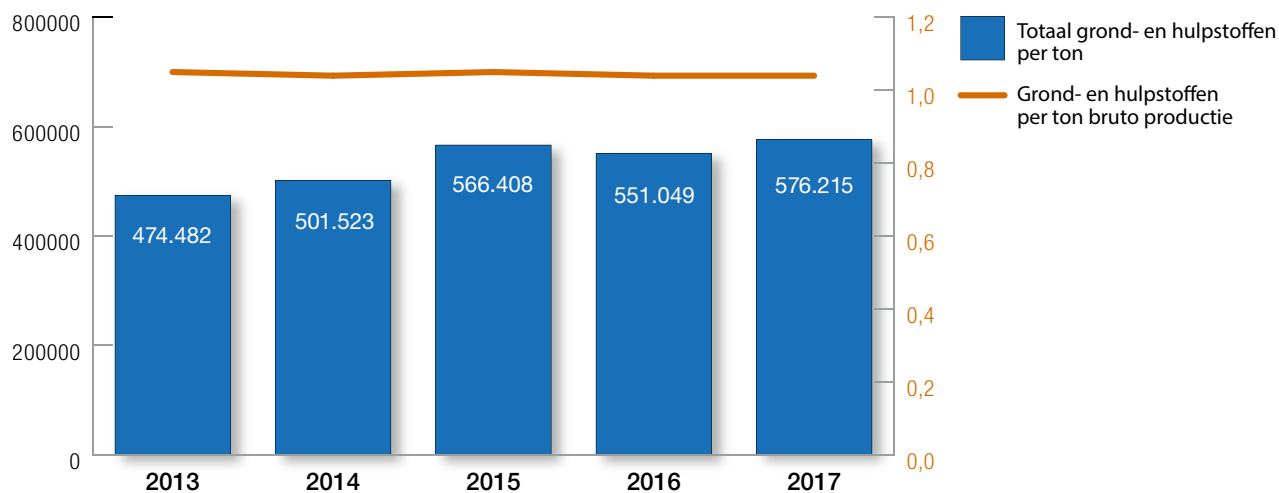
Het Benchmark Convenant werd succesvol afgesloten voor Sappi Lanaken. Vanaf 1 januari 2015 is het EBO (Energiebeleids-overeenkomst) van kracht. Dit is opnieuw een vrijwillig akkoord tussen Sappi Lanaken en de Vlaamse Overheid. Deze geldt voor de periode 2015-2020. Daartoe is een energie-audit uitgevoerd, die geleid heeft tot een energieplan (EP). Eerste fase van het EP beslaat de periode 2015-2017, de tweede fase behandelt de periode 2018-2020.

Dit energieplan werd goedgekeurd door het Verificatiebureau Benchmarking, en is geldig tot 31 december 2018.

Het voorziet 18 zekere maatregelen met een geraamde jaarlijkse besparing van 364 TJ, en 8 studimaatregelen.

Deze informatie wordt integraal als input gebruikt in het ISO-50001 Energiebeheerssysteem. In het kader van ISO-50001 worden ook intern audits uitgevoerd.

Materiaal efficiëntie (totaal gebruikte materialen)

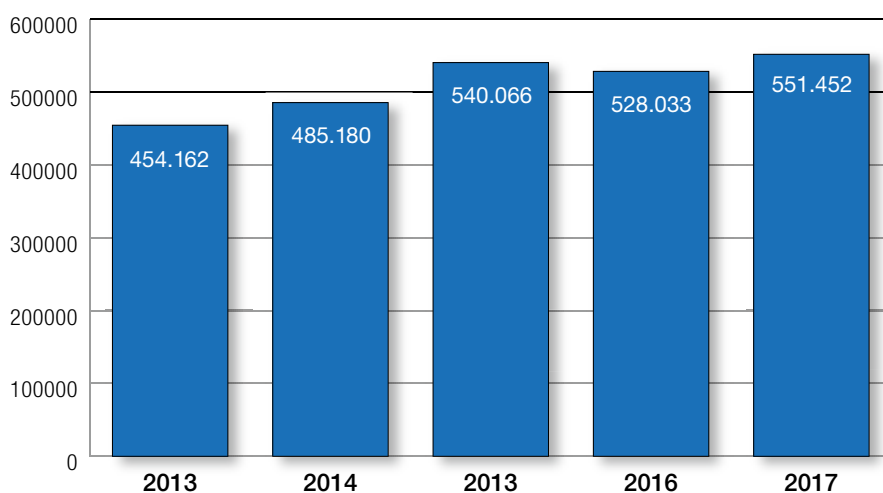
Voor de materiaalefficiëntie werden alle materialen in rekening gebracht die gebruikt worden om tot de totale productie van papier te komen (de vezelstoffen (hout), coatinggrondstoffen, overige chemicaliën en emballage). Vermits deze slechts een beetje hoger is dan 1, is de efficiëntie vrij hoog.

2) OUTPUT VAN HET PROCES

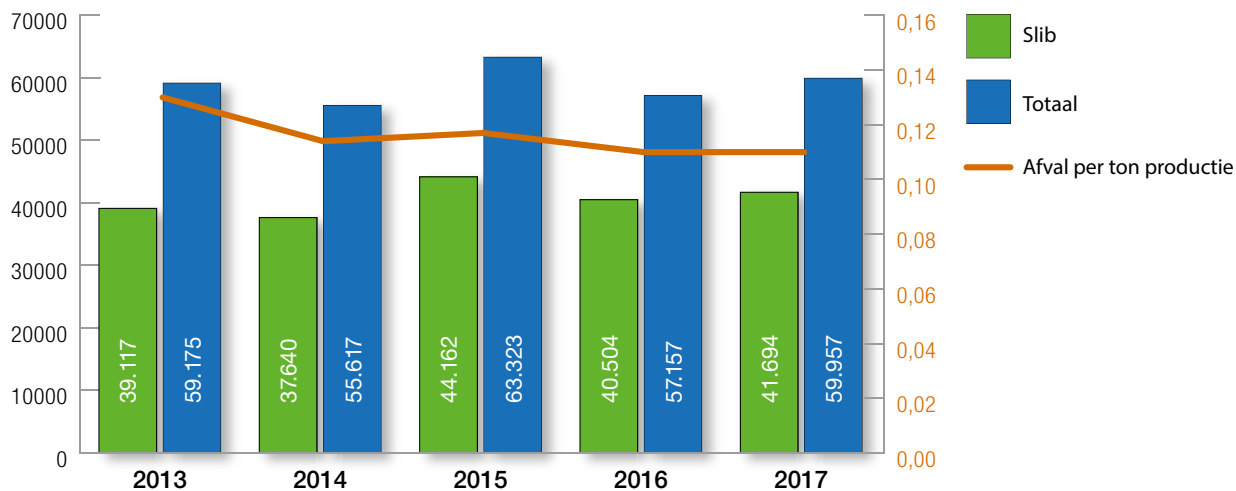
In 2017 hebben we 33 dagen economische stilstand gehad, hetgeen een hogere bezetting van de machines betekent in vergelijking met vorig jaar (46 dagen in 2016).

In 2015 waren 20 dagen economische stilstand, in 2014 waren dit er 82 en in 2013 waren dit er 63.

Bruto productie in ton

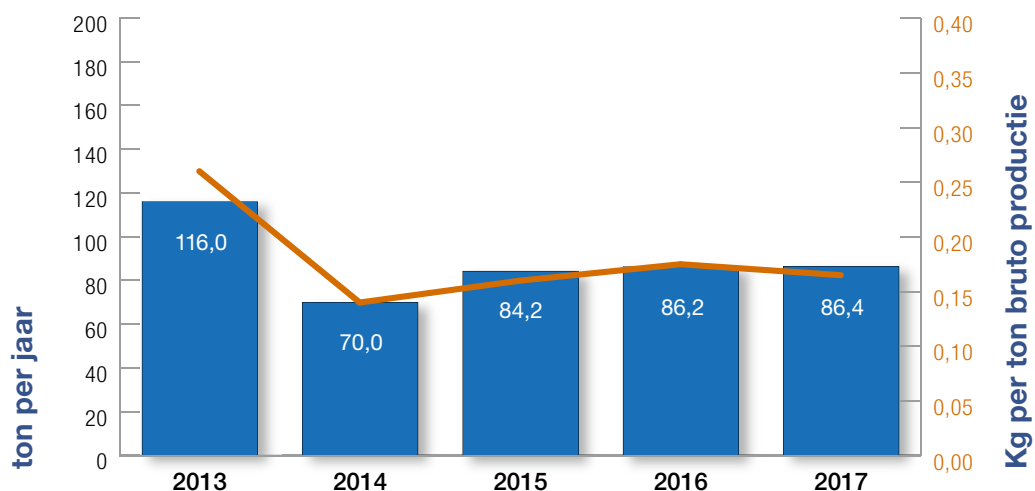
Afval - Totaal in ton (links) / Hoeveelheid in ton / ton bruto (rechts)

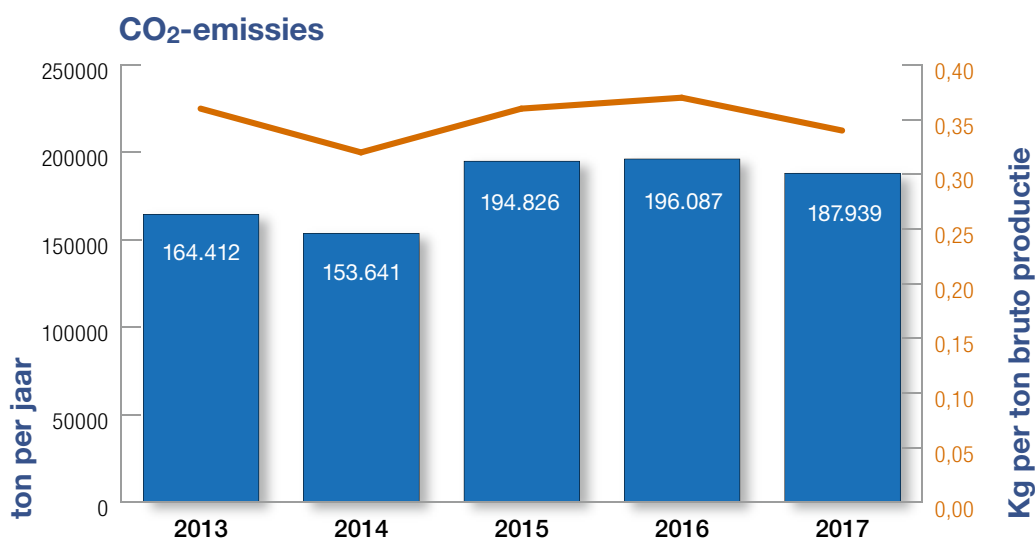
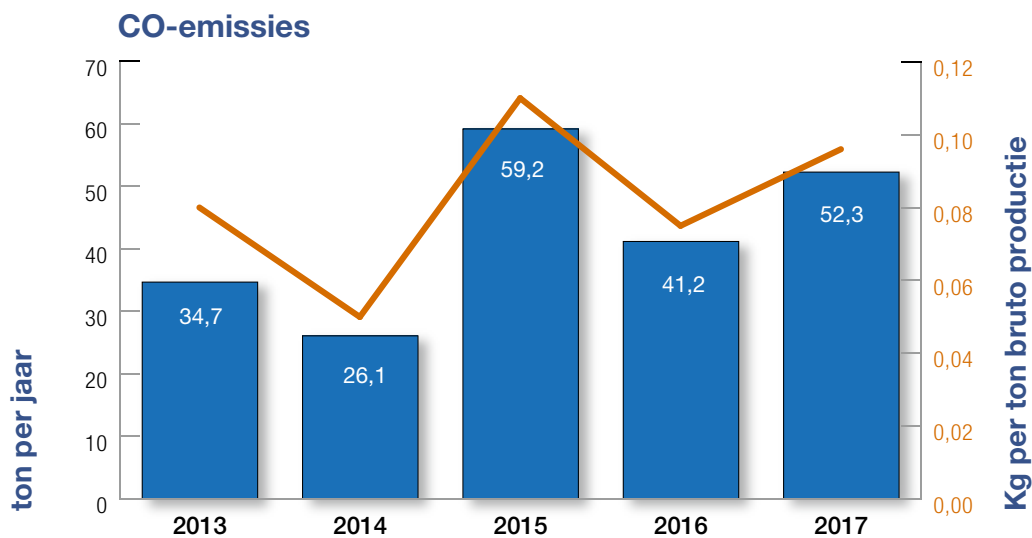

In bovenstaande grafiek is de weergegeven totale hoeveelheid afval (59.957 ton) inclusief de hoeveelheid slib (41.694 ton). Het andere grote deel van de afvalstroom is bast (10.757 ton). Het overige afval (7.506 ton) bevat tevens afgewerkte olie, klein chemisch afval, lege vaten, restafval, en voor het overige recycleerbare stoffen (vnl. ijzer, hulzen en papier) en huishoudelijk afval. In 2013 hebben we een grondstofverklaring ontvangen voor het slib dat naar de landbouw gaat, dit krijgt hierdoor de grondstof-status i.p.v. de afvalstatus.

LUCHT

NOx-emissies

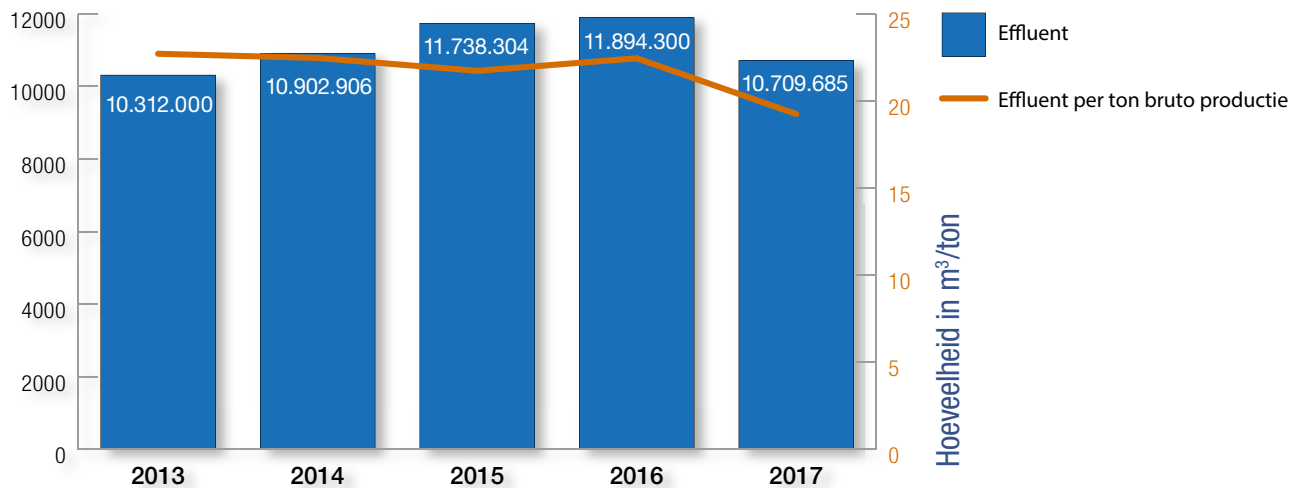

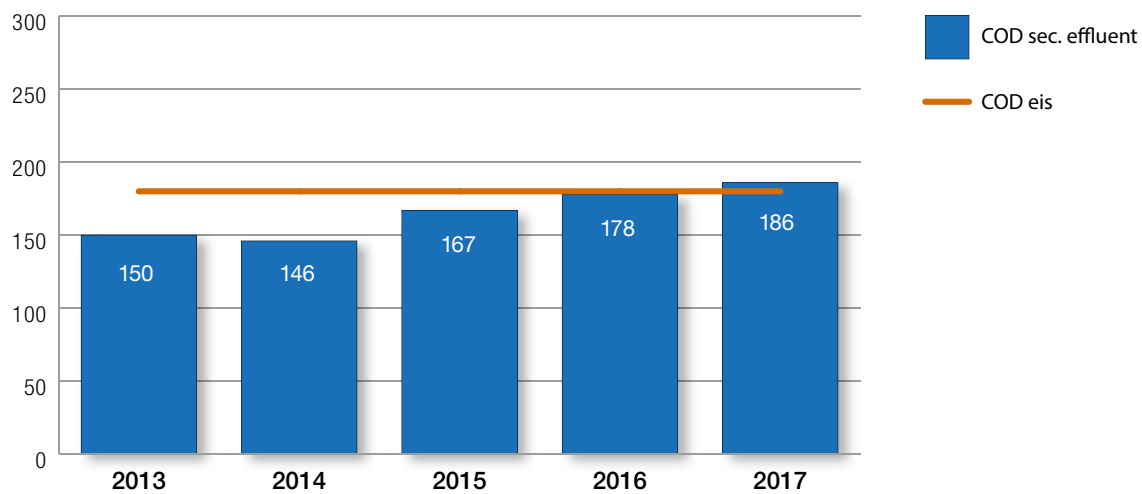
- De uitgevoerde luchtemissiemetingen geven aan dat we voldoen aan de wettelijke eisen.
- De stofemissies zijn enkel afkomstig van de WKK en zijn sinds 2002 wettelijk niet meer onderhevig aan het meetprogramma, daar de meetwaarden onder de drempelwaarden liggen.
- De SO₂-emissies worden sinds 1999 enkel nog veroorzaakt door het stoken van methaangas. Sinds 2006 wordt dit methaangas volledig via ontzwaveling in de biogasmotor verbrand. De vermindering voor 2013 werd gerealiseerd door het gebruik van bijstook van aardgas, waardoor het aan- uitschakelen – en de bijhorende H₂S pieken - vermeden werden.
- NO_x-emissies worden voornamelijk bepaald door de een online concentratiemeting van de WKK. Deze worden omgerekend tot vrachten. De online meting van de WKK geeft de laatste jaren een lagere trend weer. We hebben hier geen specifieke reden voor. Is al opgenomen met Electrabel welke instaat voor de afstelling van de gasturbine. Emissies kunnen verschillen van machine tot machine. Normaal krijgen we om de 3 jaar een andere machine ingebouwd. De laatste wissel is gebeurd tijdens de laatste kerststop van 2014-2015.
- De CO-emissie voor 2015 komt voornamelijk van de biogasmotor, die gebaseerd is op een éénmalige jaarlijkse meting. De biogasmotor vormt de grootste variabele in het kader van CO-emissies, de WKK is hierin vrij constant.
- Voor de CO₂-emissies worden de waarden uit het emissie jaarrapport gebruikt. Voor 2010 was éénmalig een stijging merkbaar omwille van de hoge productie van de WKK (stroomproductie levert meer CO₂ dan stoomproductie). Volgens de benchmark behoorden deze cijfers nog steeds tot de wereldtop. Sinds 2015 gebeurt de vergelijking niet meer volgens het Benchmark Convenant met de wereldtop, maar gebeurt de opvolging via de energie-beleids-overeenkomst. Hieruit blijkt dat we nog steeds goed bezig zijn voor wat betreft ons specifiek energieverbruik, en dus ook met de CO₂-emissie.

WATER

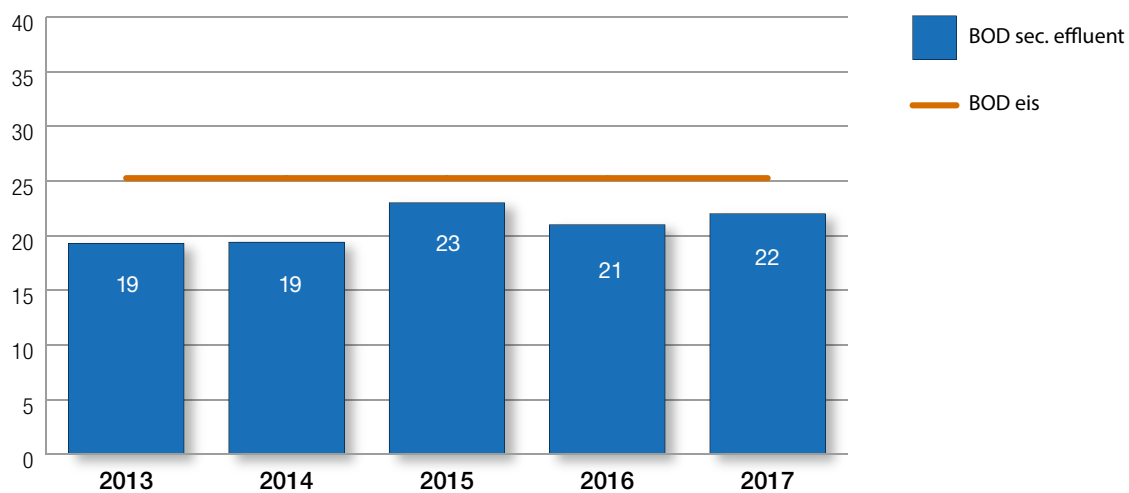
Lozingsdebiet effluent - debiet in m³ (links) / Hoeveelheid in m³/ton bruto (rechts)

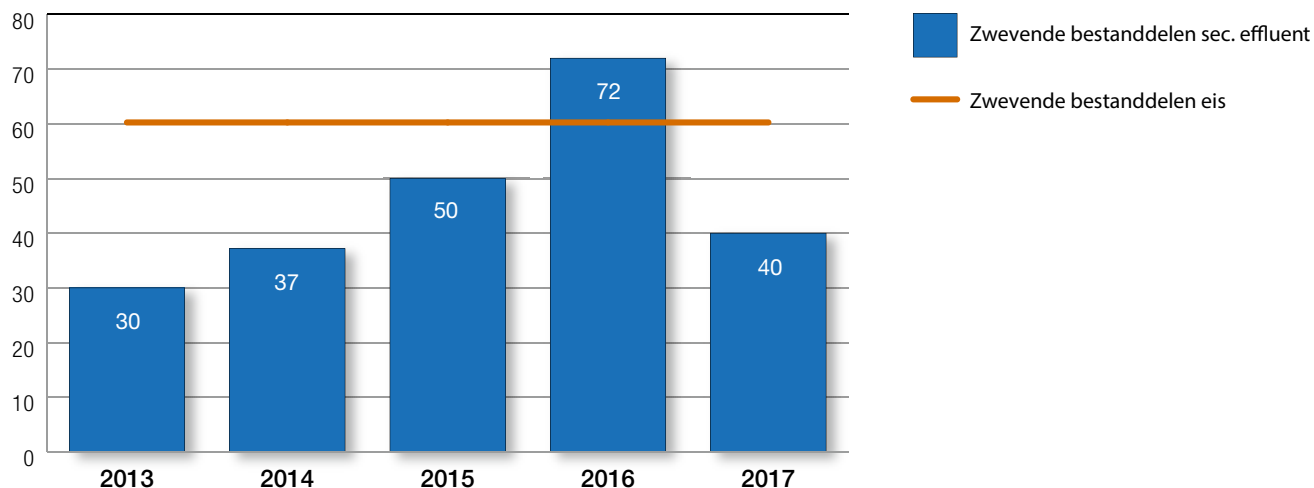
COD geloosd water - mg/l O₂

BOD geloosd water - mg/l O₂

Zwevende bestanddelen in het geloosde water - mg per l

Sinds augustus 2014 produceert Sappi Lanaken een gedeelte van het pakket van Sappi Nijmegen. Hierbij wordt meer gebruik gemaakt van loofhout, waardoor de waterzuivering zwaarder belast wordt - hetgeen voornamelijk tot uiting komt in de COD. De overschrijdingen tengevolge van calamiteiten werden gemeld aan de overheid. Deze overschrijdingen hadden tot gevolg dat ook het jaargemiddelde boven de grenswaarde ligt.

Door de behandeling van coating met zoutzuur, worden de zwevende stoffen onder controle gehouden.

De overige kernindicatoren worden opgevolgd volgens de wettelijke meetfrequenties. Voor de temperatuursmetingen is een uitzondering opgenomen voor de warme periodes. Indien het ingenomen water warmer is dan 25°C, dan mag het geloosde water 35°C warm zijn.

Bodem

In 2015 werd een oriënterend bodem-onderzoek uitgevoerd door RSK. De resultaten werden aan OVAM bezorgd. Omwille van onduidelijkheid over de boringen op de verschillende percelen, werd een bijkomend administratieve onderzoeksopdracht gevraagd.

Er dienen geen verdere (sanerings)maatregelen genomen te worden.

Het periodiek onderzoek dient om de 10 jaar uitgevoerd te worden.

Geluid

Er kwam 1 interne klacht binnen m.b.t. geluid door trillingen in de leidingen in de biologie. De leidingen werden geïsoleerd.

Geur

Intern werd 1 melding gemaakt m.b.t. mogelijke geuroverlast tengevolge van emissies van biogas door een te hoge gasdruk. De gasdruk was snel onder controle, de geur was niet waarneembaar en er waren geen bijkomende acties noodzakelijk.

Verkeer

Voor het aanleveren van onze belangrijkste grondstoffen – zoals celluloseballen en pigmenten – wordt gebruik gemaakt van scheepstransport. De overige grondstoffen worden aangeleverd via de weg. Ook voor het transport van onze afgewerkte producten zijn we afhankelijk van het wegverkeer. Rekening houdend met de locatie – en de aangeleverde hoeveelheden grondstoffen – van onze leveranciers en rekening houdend met onze afzetmarkten, blijkt dit het optimum.

Biodiversiteit

Van de totale terreinoppervlakte van 320.000m², werd 93.475 m² bebouwd.

Om het gebruik van milieubezwaarlijke producten die schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid te voorkomen en alleszins te minimaliseren, worden alle nieuwe grondstoffen intern beoordeeld. Dit gebeurt in samenwerking met BIG (Brandweer Informatiecentrum Gevaarlijke stoffen).

B) INDIRECTE MILIEU-ASPECTEN (ALLEEN BEÏNVLOEDEN / NIET BEHEERSEN)

Binnen het managementsysteem zijn alle afdelingen betrokken, omdat het handelen van iedereen – op zijn eigen manier – wel een invloed heeft op het milieu. Zo zijn veiligheid en milieu geïntegreerd in de inkooporders, voorschriften naar contractors, logistiek en ook in de noodoproepen op het terrein.

Inkoopactiviteiten gebeuren centraal, maar vanuit Sappi Lanaken worden in de mate van het mogelijke instructies voor bestellingen toegevoegd.

Bijlagen

Begrippen- en afkortingslijst

AWZ	Afvalwaterzuivering	IT	Informatie Technologie
BAT	Best Available Technics	MER	Milieu Effecten Rapportage
BAT-BREF	Best Available Technics- Best Reference	LWC	Light Weight Coated = lichtgewicht houthoudend papier
BIG	Brand Informatiecentrum Gevaarlijke stoffen	MC	Mechanical Coated = houthoudend papier
BOD	Biological Oxygen Demand = Biologisch zuurstofverbruik	MWh	Mega Watt uur
CEO	Chief Executive Officer = Voorzitter Raad van Bestuur	NOx	Stikstofoxiden
CFK	Chloor Fluor Koolwaterstoffen	Offcoater	Off line machine waar de derde coating strijklag opgebracht wordt
Coater	Machine / machinedeel waar de strijklag op het basispapier aangebracht wordt	OMT	Operations Management Team
CO	Koolmonoxide	OPC	Operation Planning and Control
CO ₂	Kooldioxide	PEFC	Program for the Endorsement of Forest Certification
COD	Chemical Oxygen Demand = Chemisch zuurstofverbruik	PQM	Product / Proces Quality Management
CTMP	Chemisch Thermisch Mechanische Pulp	R&D	Research & Development
EMAS	Eco Management and Audit Scheme	RM	Raw Materials = Grondstoffen
EU	Europese Unie	SFPE	Sappi Fine Paper Europe
FPE	Fine Paper Europe	SHEQ	Safety, Health, Environment, Quality
FSC™	Forest Stewardship Council	SO ₂	Zwavedioxide
GJ	Giga Joule	TEM	Technologie Engineering Maintenance
H ₂ S	Zwavelwaterstof	TMP	Thermisch Mechanische Pulp
HR (SSC)	Human Resources (Shared Service Centre)	VLAREM	VLAams REglement Milieuvergunning
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control	VMM	Vlaamse Milieu Maatschappij
ISO	International Standards Organisation	WFC	Wood Free Coated
		WKC / WKK	Warmtekrachtcentrale Warmtekrachtkoppeling centrale

Toelichting:

Bepaling emissies door:

Voor lucht: CO en NOx: indicatieve concentratiemetingen waaruit vrachten berekend worden

CO₂: berekend volgens methode van Monitoring Plan

SO₂: berekend aan de hand van samenstelling van het biogas

Voor energie: berekend: voor aardgas en stroom worden de facturen gebruikt voor de jaarverbruiken.

De specifieke kengetallen worden berekend op basis van deze verbruiken en de papier-/pulpproductie.

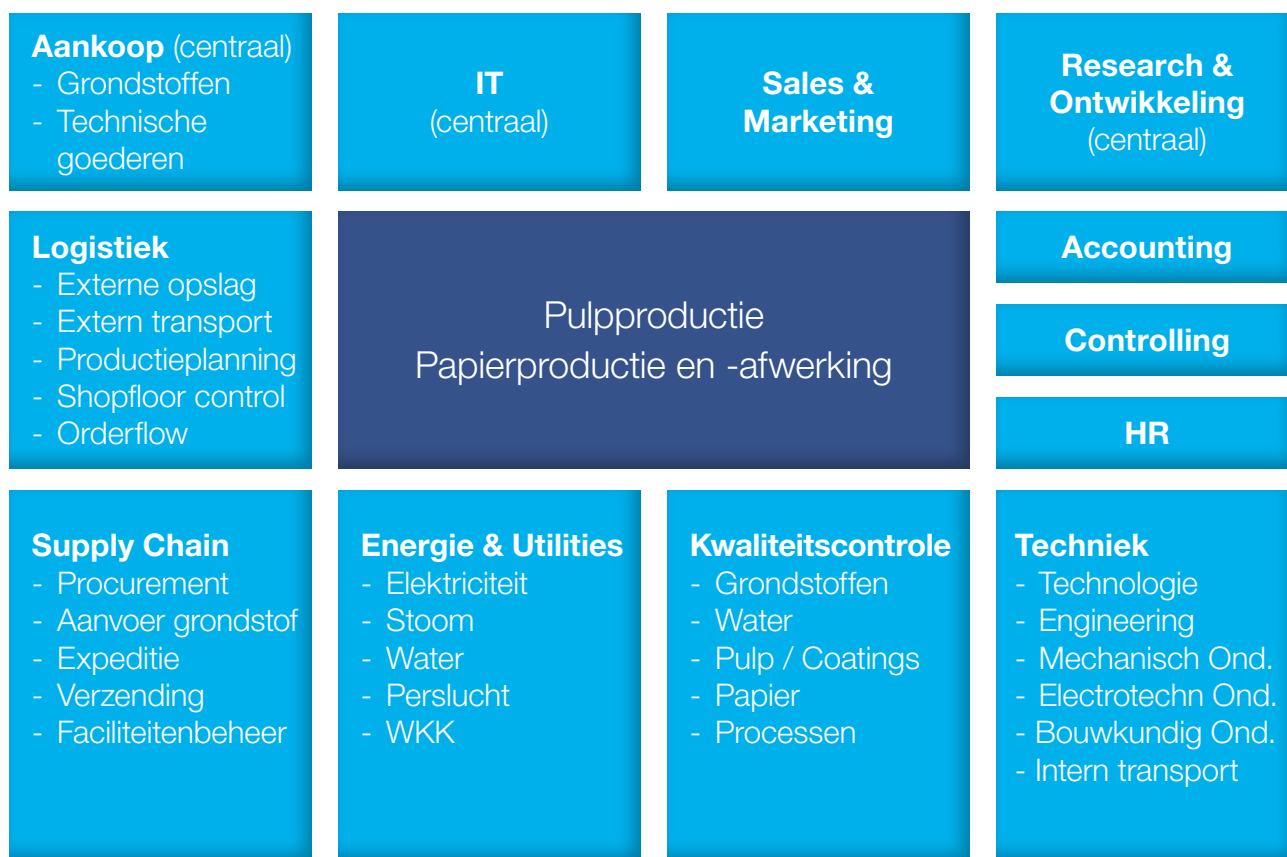
Voor water: COD, BOD, zwevende bestanddelen, temperatuur en lozingsdebiet effluent: gekalibreerde metingen

Inname kanaalwater: indicatieve metingen

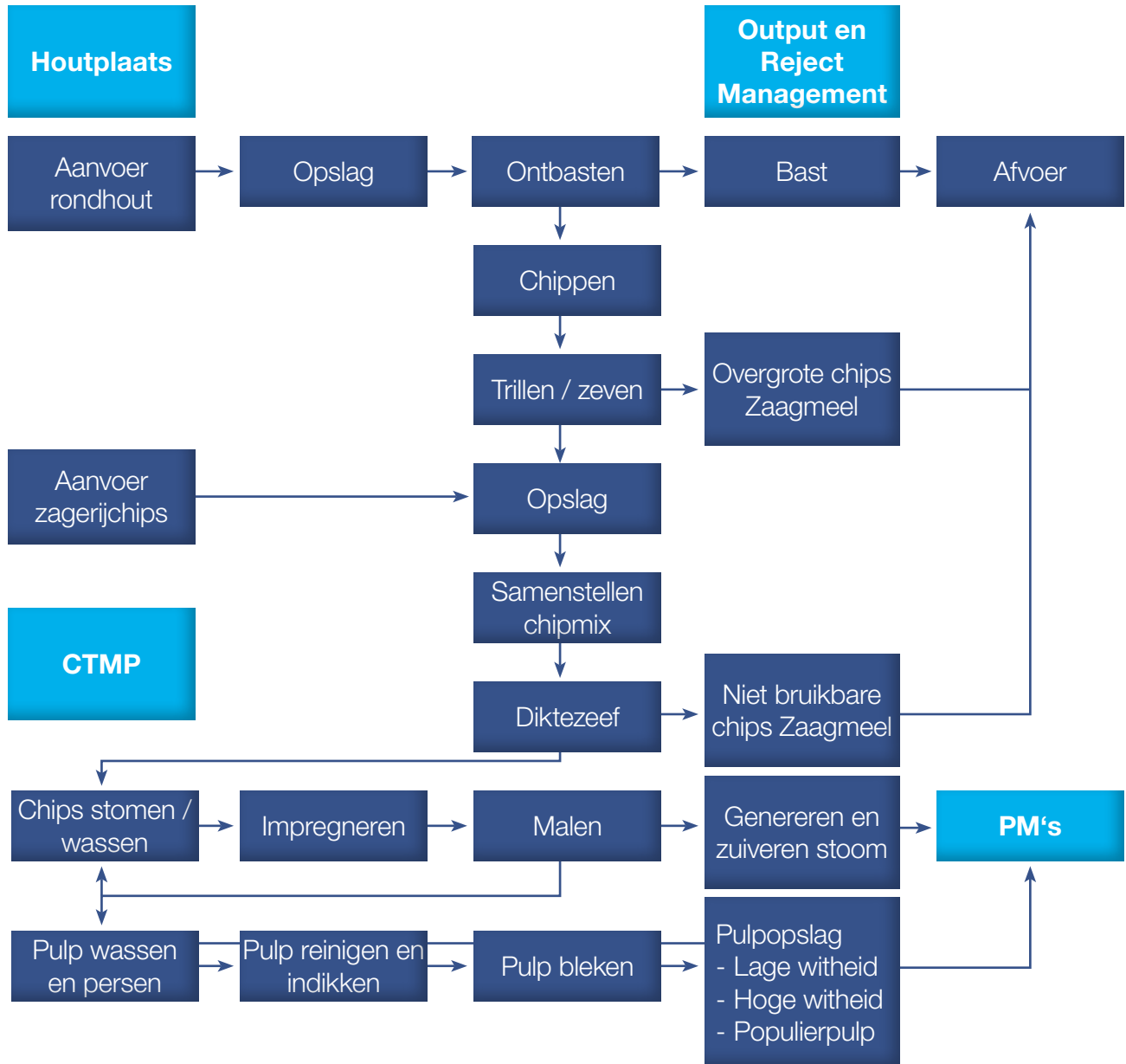
Bijlagen

Stroomschema's/ Bedrijfsprocessen

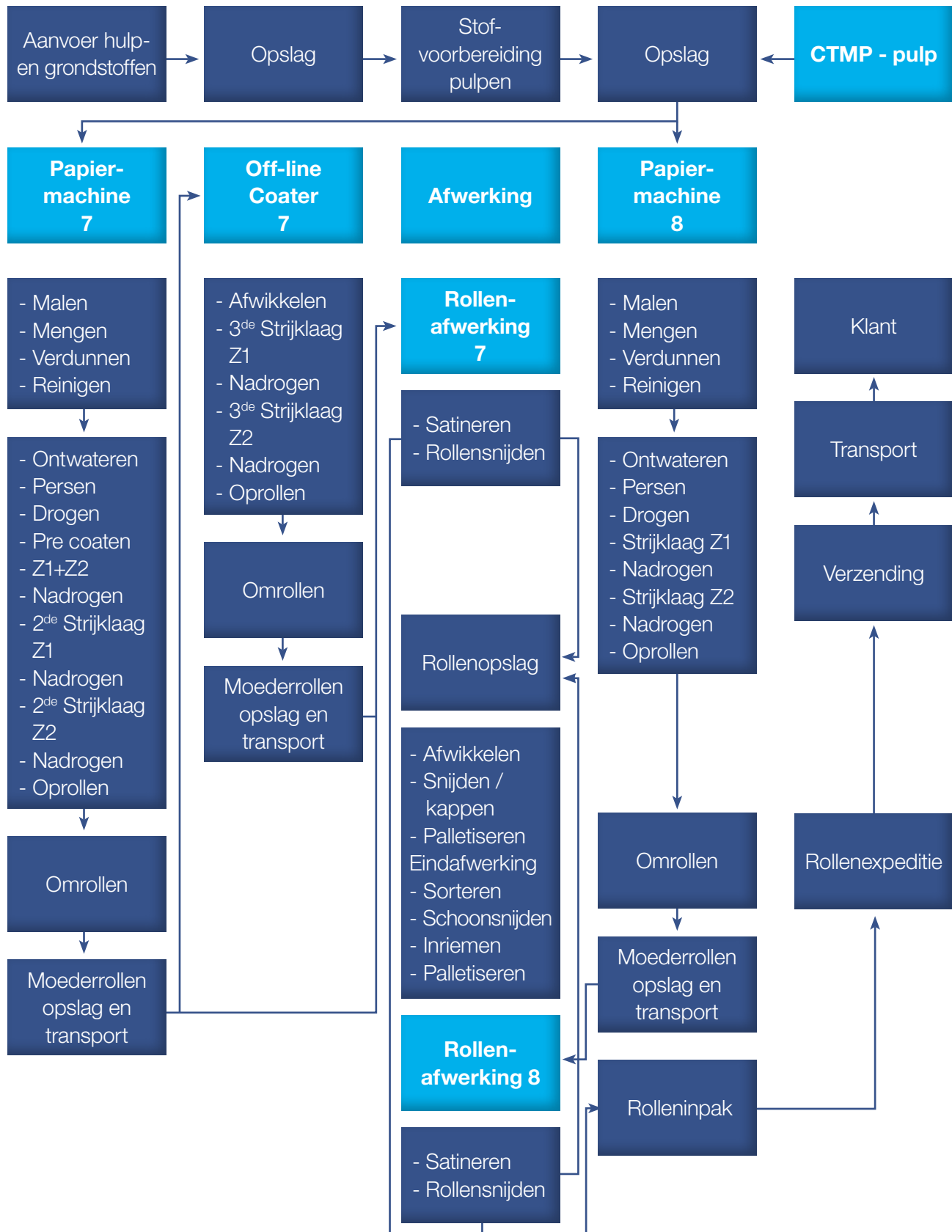
Processchema ondersteunende diensten

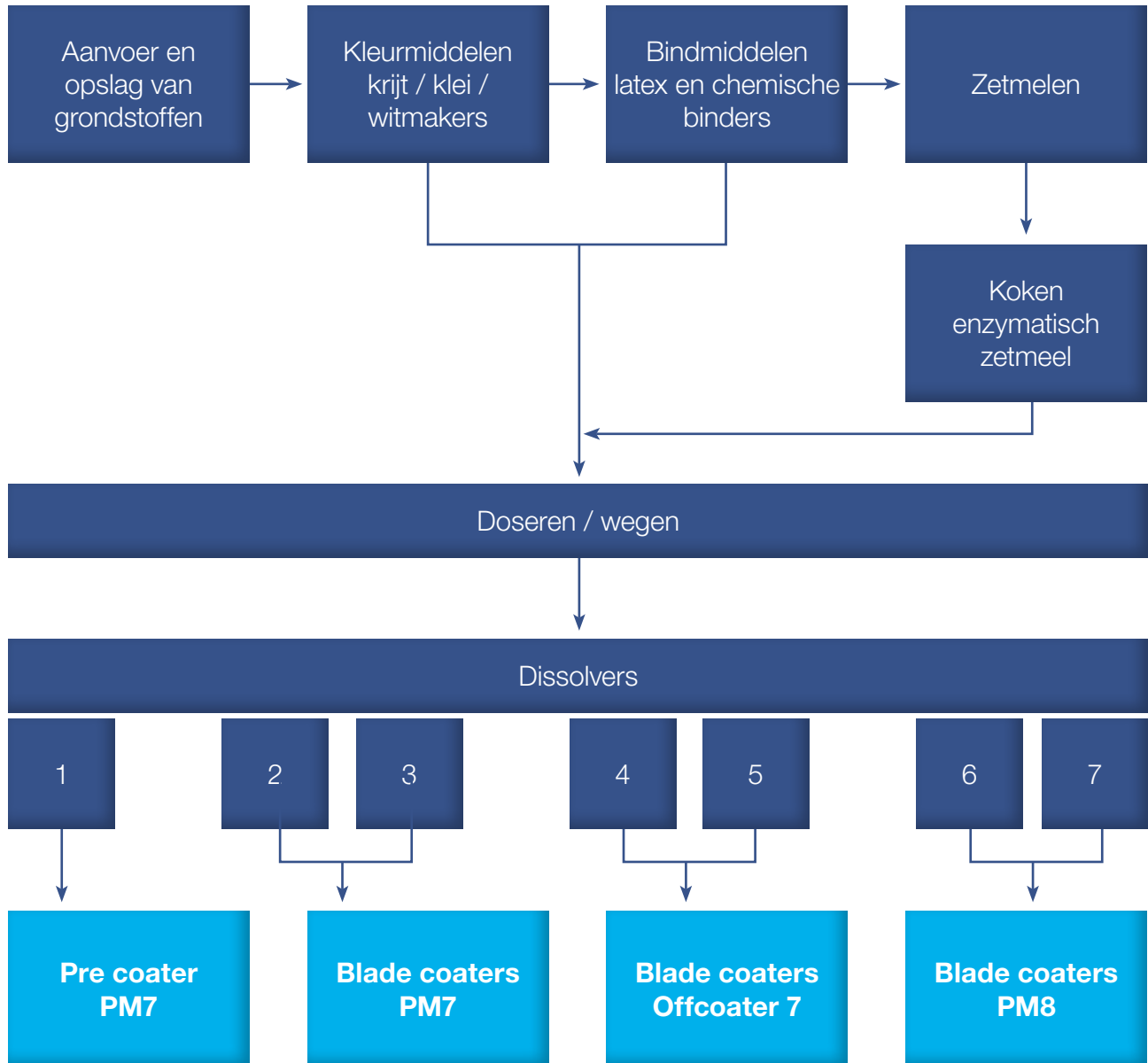
Processchema pulpproductie

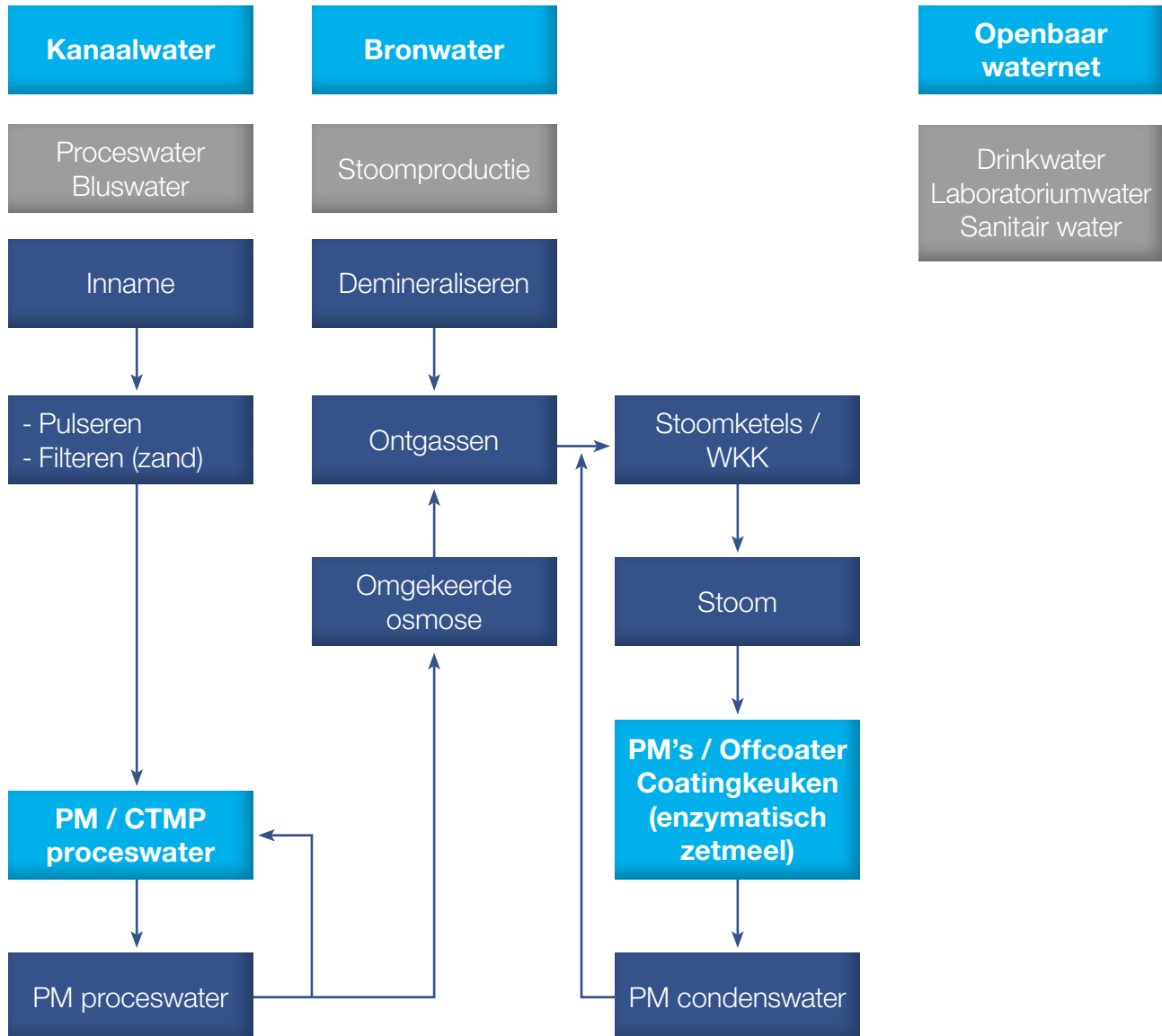
Processchema papierproductie

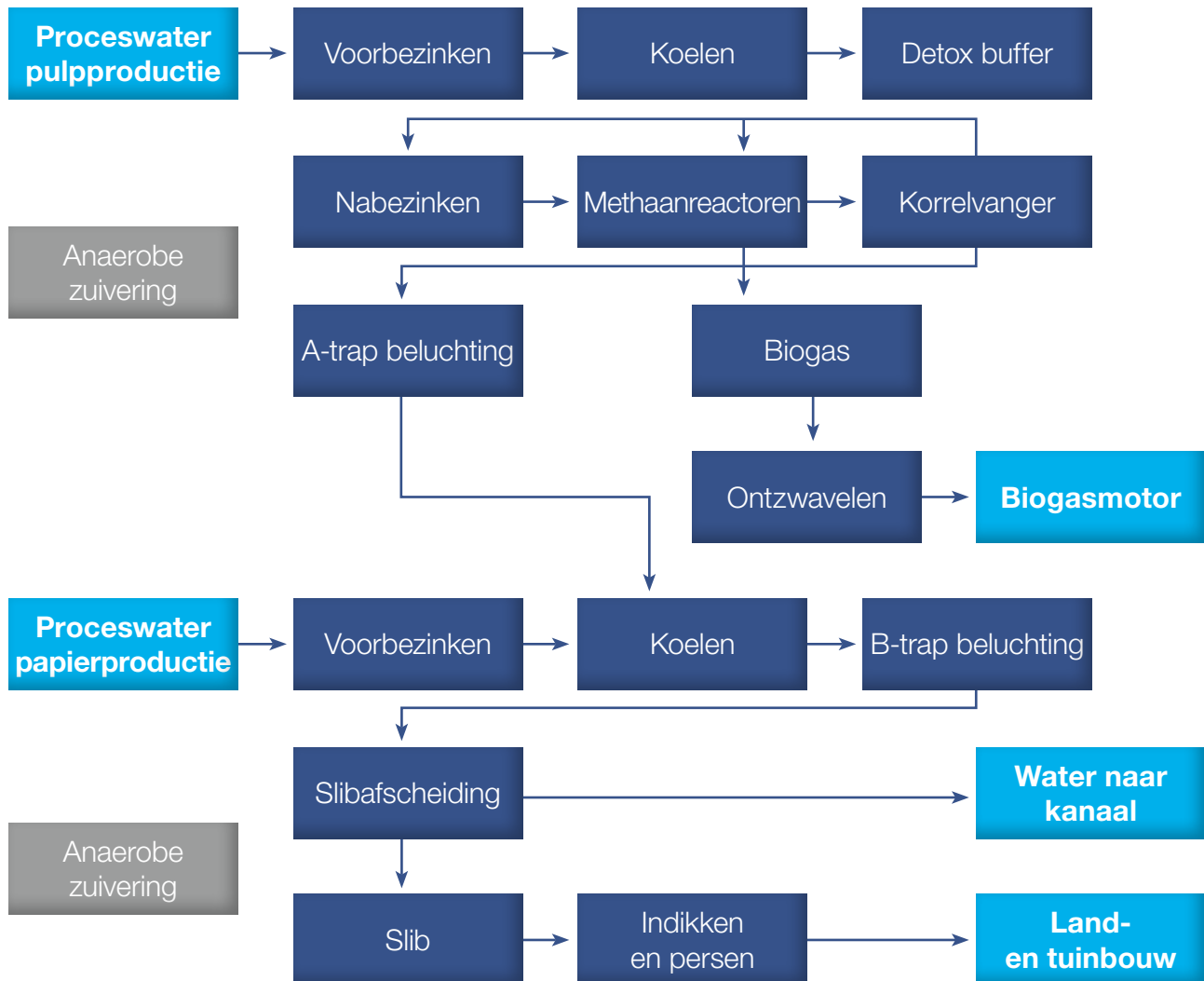
Processchema coatingaanmaak

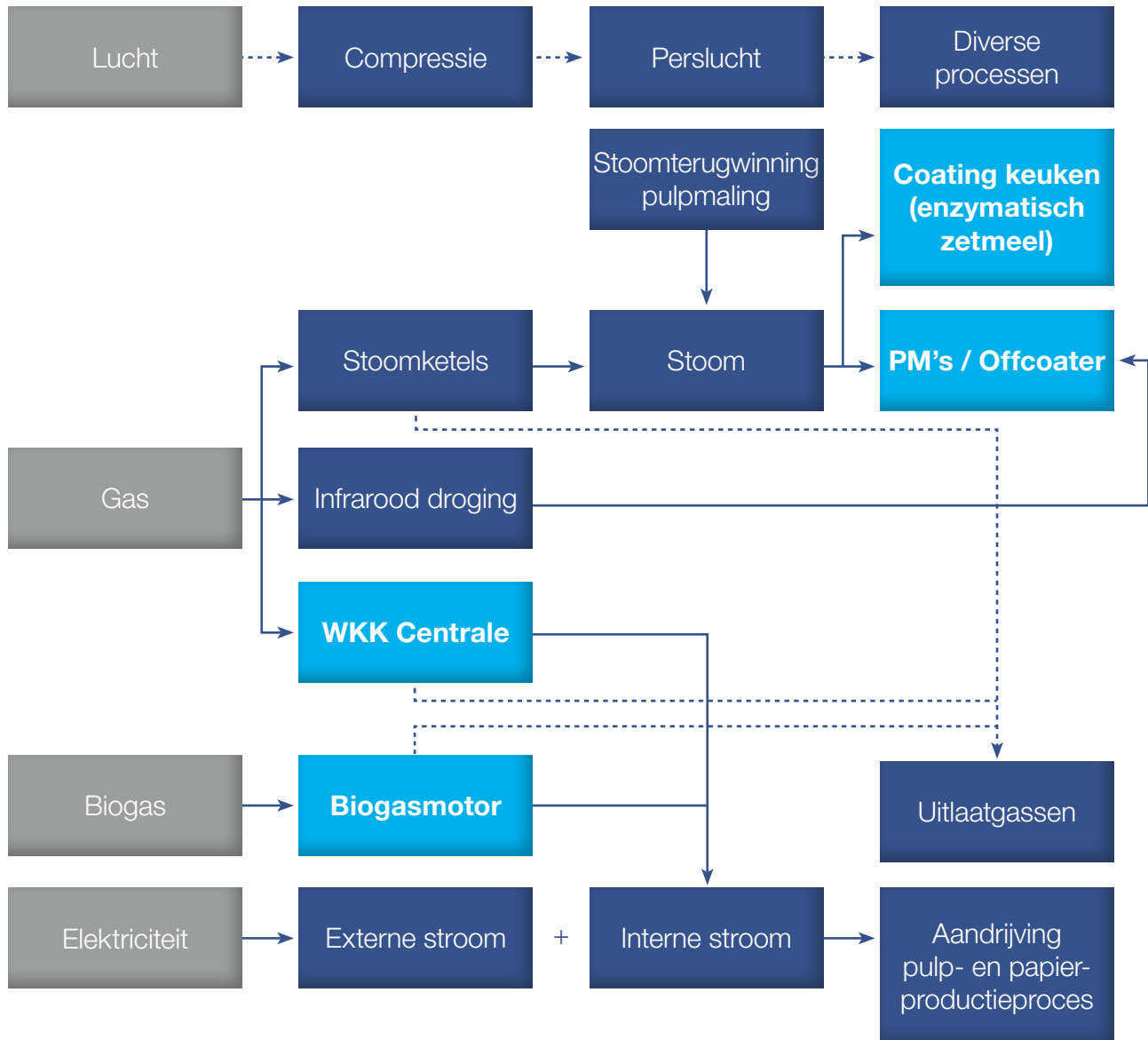
Proces waterzuivering inkomend water

Proces waterzuivering uitgaand water en afgeleide processen

Processen Lucht / Warmte / Kracht

www.sappi.com

Sappi Lanaken NV
Biesenweg 16
NL – 6211 AA Lanaken
Tel +31 (0)43 3822 550
Fax +31 (0)43 3216 342

Sappi Europe SA
Sappi Fine Paper Europe
154, Chaussée de la Hulpe
B – 1170 Brussels
Tel +32 (0)2 676 9700
Fax +32 (0)2 676 9665

Sappi Ltd
48, Ameshoff Street
SA – 2001 Braamfontein
Tel +27 (0)11 407 81 11
Fax +27 (0)11 407 14 93

sappi

